

ใต้พระบารมีแห่งอมหาบุรุษ
UNDER THE GREATEST MAJESTY

Rama IX Art Museum Foundation

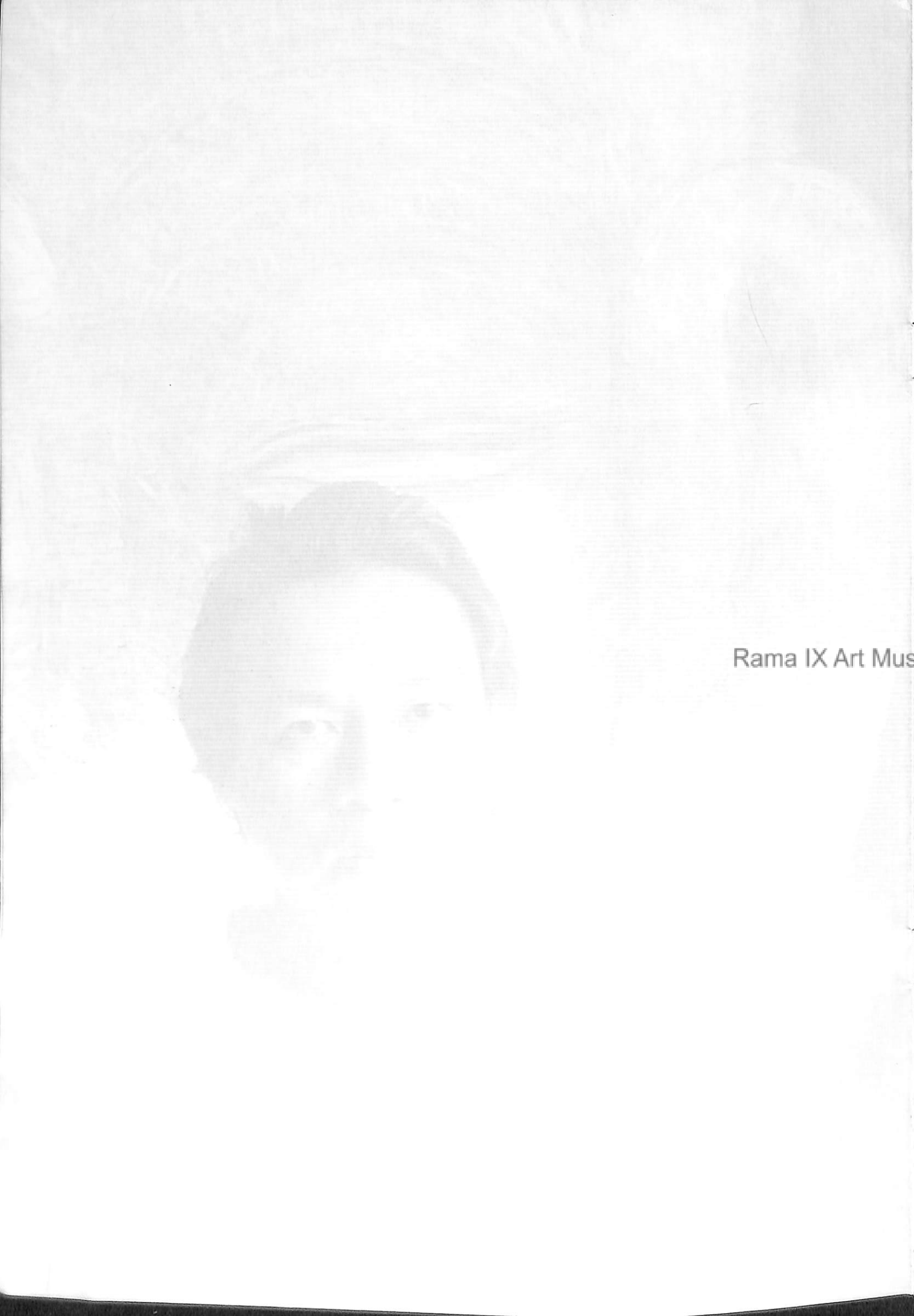
ใต้พระบารมีแห่งมหาบุรุษ
UNDER THE GRETEST MAJESTY

Rama IX Art Museum Foundation

โดย คมกริช สวัสดิ์รัมย์
15 มกราคม - 3 กุมภาพันธ์ 2553

BY KOMKRIT SAWATDIROM
15 JANUARY - 3 FEBRUARY 2010

Rama IX Art Museum Foundation

ใต้พระบารมีแห่งมหาบุรุษ

สรรพชีวิตที่ถือกำเนิดมา มักจะพบกับสิ่งที่พึงปรารถนา และไม่พึงปรารถนา ข้าพเจ้าก็เช่นกัน ความทุกข์และความสุข การเกิดดับ หรือสิ่งที่อยู่ตรงข้ามกันดูจะเหมือนเป็นสิ่งที่วนเวียนเข้ามาในชีวิตรับรู้เสมอ ทั้งนี้ไม่ได้มุ่งหวังต้องการที่จะหลุดพ้นหรือหลบลี้หนีจาก เพราะสิ่งที่ประสบ ก็จะเป็นเหมือนกัลยาณมิตรที่เข้ามาทักทายครั้งแล้วครั้งเล่าเกือบตลอดเวลา ยินดีที่จะรู้จักพบเจอ และเป็นมิตรต่อกันได้ใช้ชีวิตตามที่ต้องการ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวเพื่อจะได้ดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมั่นคงเรียบง่ายและอิสระ

Under the Gretest Majety

Erery lives having born in this world, someone may be met good desirable thing and someone may be not. So am I. Suffering and happiness and birth and death are opposite, being similar to the circle of life and giving the perceptions for us to know always. But all these, I do not get away from the suffering and happiness but I have to meet them that they like my friends coming to say "Hi" again and again.

I well come to meet them. Having needed to do something, merit and ethic are the faith for going on of our lives to be stable, calm and free.

บัวในงานจิตรกรรมไทย

จิตรกรรมไทยเป็นงานทัศนศิลป์แขนงหนึ่ง มีความงาม และรูปลักษณ์เฉพาะตัว ภาพจิตรกรรมไทยมีความพิเศษ และทำหน้าที่หลายๆด้าน เช่น เป็นการตกแต่งและเสริม ความเลื่อมใสศรัทธาต่อเรื่องที่ช่างนำมาเขียนบนฝาผนังนั้นๆ และยังช่วยให้สภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมพอดีกับองค์ ประกอบหลายๆด้าน เช่น ความสว่างของแสง ความสัมพันธ์ กับพระประธาน จะสังเกตได้จากโบสถ์สมัยอยุธยาที่หลงเหลือ อยู่จะนิยมระบายสีอ่อนๆเพื่อต้องการให้สภาพแวดล้อมสบายๆ และสว่าง ผิดกับสมัยรัตนโกสินทร์ ที่นิยมใช้สีพื้นเข้มอาจจะมี สาเหตุมาจาก ต้องการลดแสงสว่าง เพราะโบสถ์หรือวิหาร สมัยนี้มีขนาดใหญ่ และอาจทำให้องค์พระประธานมีความโดดเด่นเพิ่มมากขึ้น จิตรกรรมไทยยังมีปรากฏตามสถานที่ต่างๆ ตามฝาผนังโบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ พระปรางค์ สถูปเจดีย์ แผ่นผ้า ภาพพระพุทธรูป สมุดข่อย ภาพที่ช่างนำมา เล่าเรื่องส่วนมากจะเป็นภาพเกี่ยวกับพุทธประวัติ ชาดกต่างๆ วรรณคดี นิทานพื้นบ้าน วิถีชีวิตชุมชน

จิตรกรรมไทยที่มีบัวเข้ามาปรากฏนั้น จะเกี่ยวข้องกับ ศาสนาโดยได้รับแบบอย่างมาจากศิลปะอินเดียซึ่งได้แพร่หลาย มาพร้อมกับลัทธิศาสนา เช่นเดียวกับ รูปแบบศิลปกรรมอื่นๆ เหมือนปฏิมากรรม สถาปัตยกรรม ในอินเดียเริ่มมีการเขียน ภาพเกี่ยวกับพุทธศาสนาขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ 4-5 สถานที่ พบภาพจิตรกรรม เช่นที่ พาม หรือที่ถ้ำอชันดา มีภาพพุทธ ประวัติตลอดจนชาดกประมาณ 30 เรื่อง ช่างชาวอินเดียนิยม การจัดองค์ประกอบเพื่อตกแต่งศาสนสถานในลักษณะซ้อน กันและปกคลุมแทบทุกส่วนของพื้นที่ ภาพบัวจะปรากฏ แทรกอยู่เป็นลวดลายประกอบกับภาพบุคคล เช่น พระโพธิสัตว์ พระภิกษุ สตรี รูปแบบงานจิตรกรรมไทย ในยุคแรกมีลักษณะคล้ายคลึงกับศิลปะอินเดีย รวมทั้ง มีลักษณะการนำบัวมาเป็นองค์ประกอบภาพ ภาพ จิตรกรรมไทยที่เก่าแก่ที่สุดพบอยู่ในศิลปะถ้ำ จ.ยะลา เป็นภาพพระพุทธรูปประทับบนบัลลังก์ มีพระสาวกและ สตรีชั้นสูง 3 คน มีรัศมีเป็นรูปดอกบัวตูม เป็นศิลปะศรีวิชัย มีอายุราวปลายศตวรรษที่ 18

จิตรกรรมไทยสมัยสุโขทัย ภาพจิตรกรรมไทยที่เก่าแก่เป็น ภาพจำหลักลายเส้นบนแผ่นหินชนวน ประดับอยู่บนเพดาน อุโมงค์วัดศรีชุม เมืองสุโขทัย สันนิษฐานมีอายุราว พ.ศ. 1801-2000 มีรูปแบบอิทธิพลของศิลปะลังกา น่าจะเป็นฝีมือ

พระภิกษุชาวลังกาเข้ามาเผยแพร่พระพุทธศาสนาลัทธิ หินยานในสุโขทัย รวมกับช่างชาวสุโขทัย จึงมีลักษณะอินเดีย ผสมกับความเป็นไทย นอกจากนั้นยังปรากฏภาพจิตรกรรมที่ เจดีย์รายในวัดเจดีย์เจ็ดแถว อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย ซึ่งเป็นภาพสีเอกรงค์ รูปพระพุทธรูปประทับบนบัลลังก์

จิตรกรรมไทยสมัยอยุธยา มีความหมายและสำคัญต่อ การเคารพนิยมแสดงเรื่องเกี่ยวกับศาสนาหรือตำนาน การ วางภาพและเรื่องราวนิยมออกแบบเพื่อให้ได้พื้นที่กว้างๆ ต่อเนื่องกัน เช่น ภาพไตรภูมิ พุทธประวัติ อติตพุทธ ชาดก ปัจเจกพุทธ

สมัยอยุธยาตอนต้น นิยมเขียนภาพเช่นเดียวกับสมัย สุโขทัย เช่น ภาพเขียนที่ฝาผนังกรุพระปรางค์ วัดราชบูรณะ เขียนด้วยสีสองสีเรื่องพุทธประวัติและเรื่องชาดก สันนิษฐาน เขียนขึ้นสมัยสมเด็จพระบรมราชาที่ 2 (เจ้าสามพระยา) ช่วง ปีพ.ศ. 1967-1991 ทำทางพระพุทธรูปมีความแข็งแรงไม่อ่อนช้อย ประทับบนบัลลังก์มีลวดลายก้นบัวประดับนอกจากนั้นยังพบ ที่คูหาองค์พระปรางค์วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดราชบุรี มีอายุราวกลางพุทธศตวรรษที่ 21 เป็นพระพุทธรูปปาง มารวิชัยประทับบนฐานบัวภายใต้ต้นโพธิ์

การเขียนภาพจิตรกรรมไทยราวพุทธศตวรรษที่ 22 ได้ เปลี่ยนแปลงจากพระพุทธรูป เป็นภาพเรื่องราวต่างๆ เช่น ภาพเทพชุมนุม ที่พระอุโบสถวัดใหญ่สุวรรณาราม จ.เพชรบุรี การใช้สีนิยมใช้สีอ่อน ถ้ามีการตัดเส้นก็จะใช้สีน้ำตาลเข้มขึ้น ตัดเพียงเล็กน้อย มีการปิดทองประกอบ ภาพจิตรกรรมรุ่น สุดท้ายของสมัยอยุธยา ได้แก่ ภาพจิตรกรรมที่วัดเกาะแก้ว สุทธาราม จ.เพชรบุรี มีอายุราว พ.ศ. 2277

ศาสตราจารย์หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุล ได้กล่าวถึง วิวัฒนาการของจิตรกรรมของไทย ในตอนต้นพุทธศตวรรษที่ 22 ได้มีการพบศิลปวัตถุทางจิตรกรรมคือ สมุดภาพเรื่อง ไตรภูมิ ประมาณ 100 หน้า เต็มไปด้วยภาพเขียนสีอย่างสวย งาม เป็นการวาดในลักษณะมีชีวิต มีความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นอิสระภาพเขียนขนาดเล็กเหล่านี้ อิทธิพลของศิลปอินเดีย ได้ศูนย์สิ้นไปหมดแล้วและคาดว่าภาพจิตรกรรมฝาผนัง ไทยคงเกิดขึ้นจากการวาดภาพในสมุดภาพเรื่อง ไตรภูมิ พระร่วงเล่มนี้

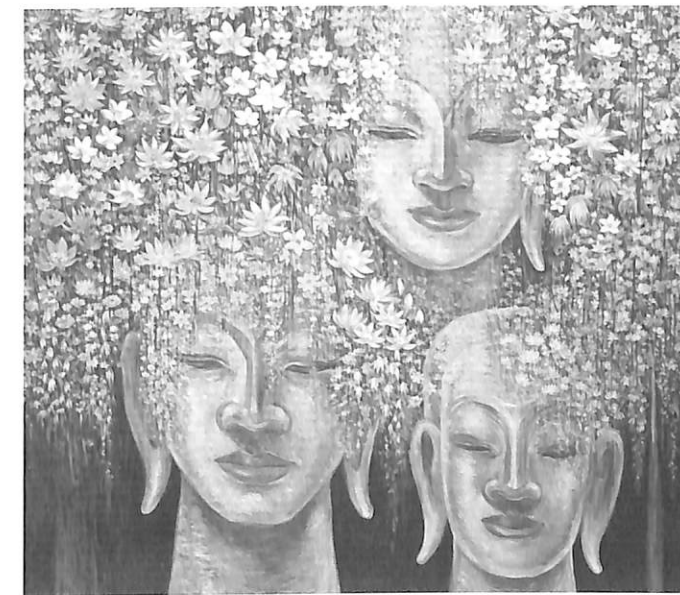
สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีการเขียนภาพอย่างมี กฎเกณฑ์การใช้สีเป็นแบบพหุรงค์ นิยมใช้สีมากแต่ยัง

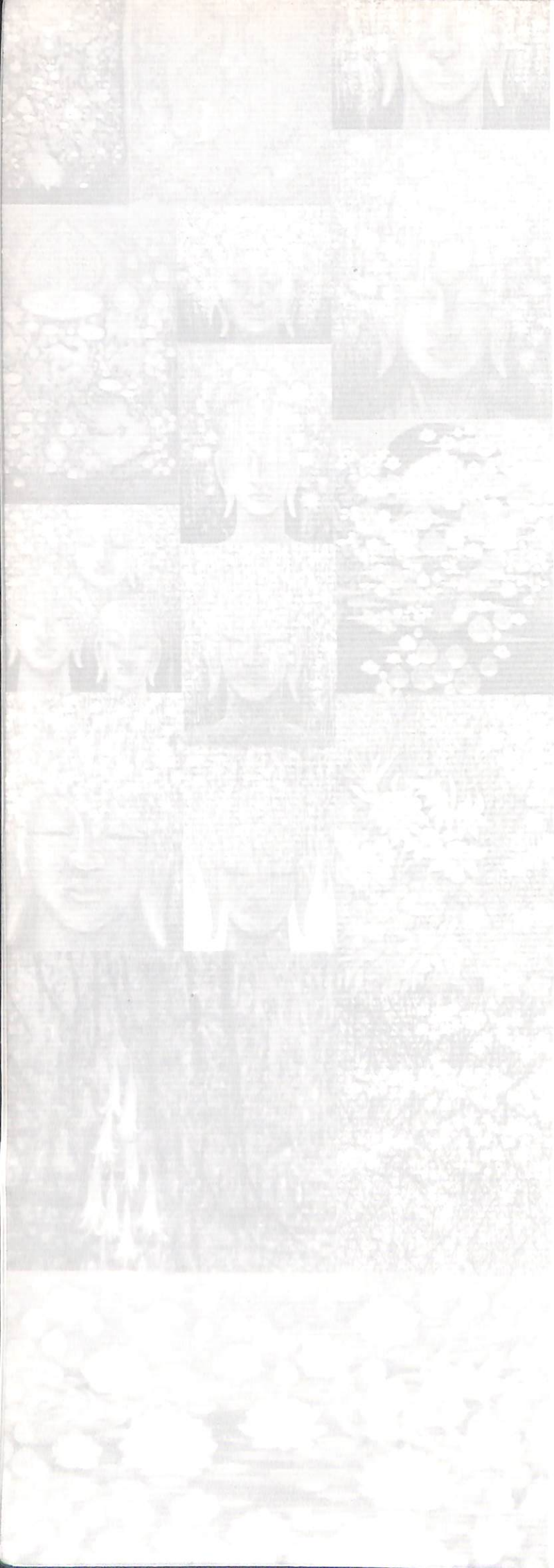
นิยมใช้สีดำ แดง ขาวสีที่นำมาจากธรรมชาติเช่นจากเขม่า ควันไฟ ดิน หรือยางไม้ นิยมใช้สีเข้มเป็นพื้น และปิดทองคำ เบลวงานจิตรกรรมไทยสมัยนี้เริ่มเฟื่องฟูสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ร.2 มีการสนับสนุนช่างสกุลต่างๆ เรื่องราวจิตรกรรมส่วนมากเกี่ยวกับพุทธประวัติ ทศชาติ วรรณคดี เช่นรามเกียรติ์ หรือ อิเหนา งานจิตรกรรมจะมีบัว อยู่ร่วมด้วยเสมอไม่ว่าจะเป็นรูปสัญลักษณ์ทางศาสนาบทบาท ที่เนื้อเรื่องตลอดจนเป็นลวดลายประดับต่างๆ ครั้นถึง สมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ร.4 มีการ คำขายกับต่างชาติ มีการนำสีจากต่างประเทศ เช่น สีเหลือง สีเขียว สีคาม สีชาด และสีเสน ภาพเขียนสมัยนี้ มีสีสดใส สวยงามตามธรรมชาติ โดยเฉพาะภาพป่าเขาลำเนาไพร ในสมัยนี้มีศิลปินรุ่นใหม่มีความคิดริเริ่มพัฒนาแนวคิด รูปแบบการเขียนภาพแบบตะวันตก โดยเรื่องราวเนื้อหา

เป็นภาพเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธศาสนาท่านผู้นี้คือ ขรัวอินโข่ง โดยจิตรกรรมไทยที่ท่านเขียนคือ ภาพจิตรกรรมฝาผนัง วัดบรมนิวาสราชวรวิหาร และที่วัดบวรนิเวศวิหารกรุงเทพ เป็นรูปที่ประชาชนทั้งชายหญิงนิยมมาบูชาขนาดใหญ่ 'บานอยู่กลางสระ

ปัจจุบัน จิตรกรรมร่วมสมัยในประเทศไทยมีวิวัฒนาการ ก้าวหน้าในการนำเสนอลักษณะต่างๆ ตลอดจนความคิด ที่เป็นอิสระ ที่ไม่ผูกพันกับการสร้างเพื่ออุทิศแด่พระพุทธ ศาสนาเพียงประการเดียว แต่การนิยมในการนำบัวมาเป็น องค์ประกอบกับการเขียนภาพ ทั้งในลักษณะเหมือนจริงหรือ ตามจินตนาการ ตามแต่ละคนที่ต้องการนำเสนอ ความ สำคัญของบัวจะมีคุณค่าทางจิตใจ และจะคงพบภาพดอกบัว ในงานจิตรกรรมไทยตลอดไป ตามยุคตามสมัยทั้งในอดีต ปัจจุบัน และสืบเนื่องไปในอนาคต

Rama IX Art Museum Foundation

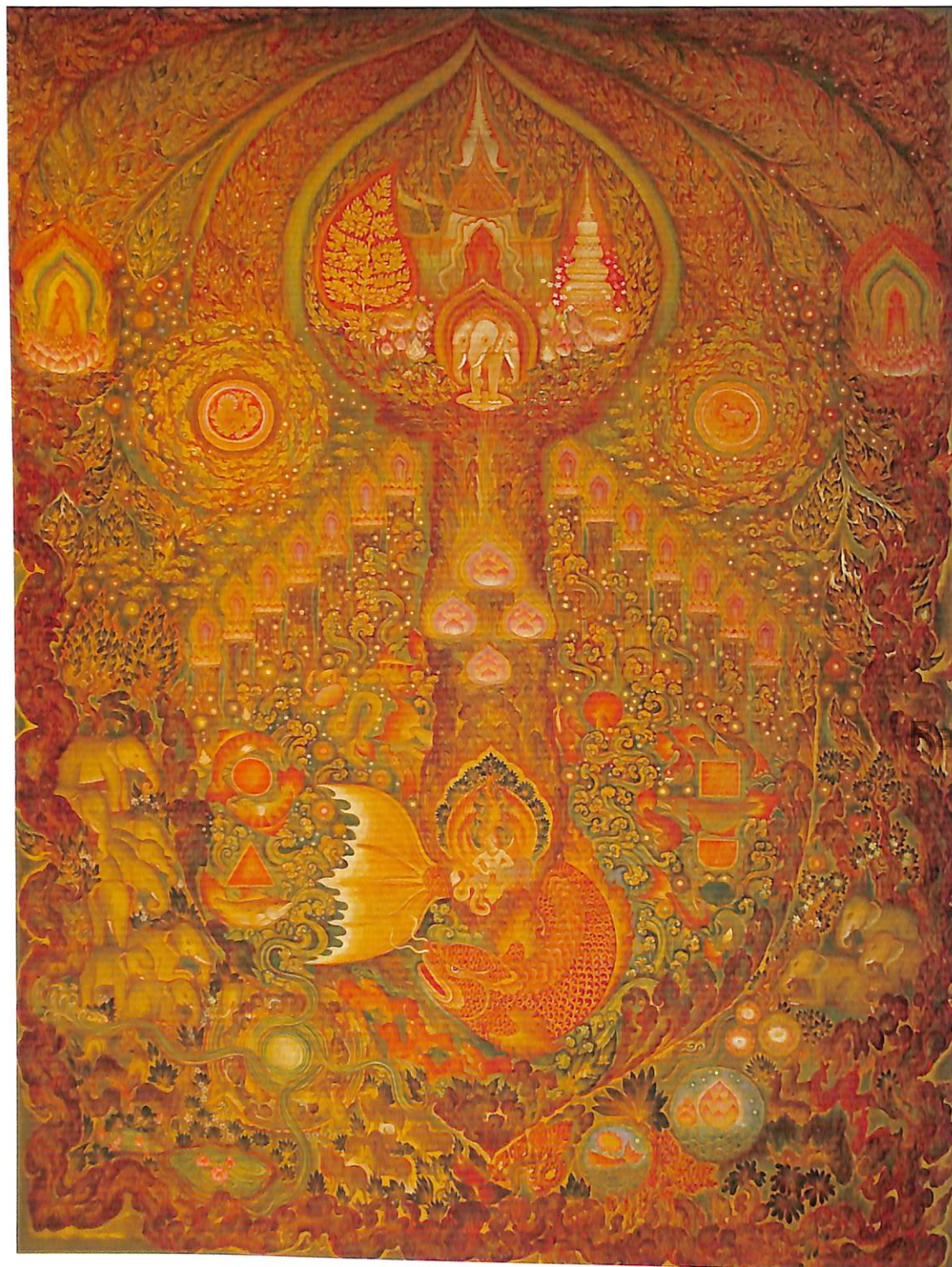

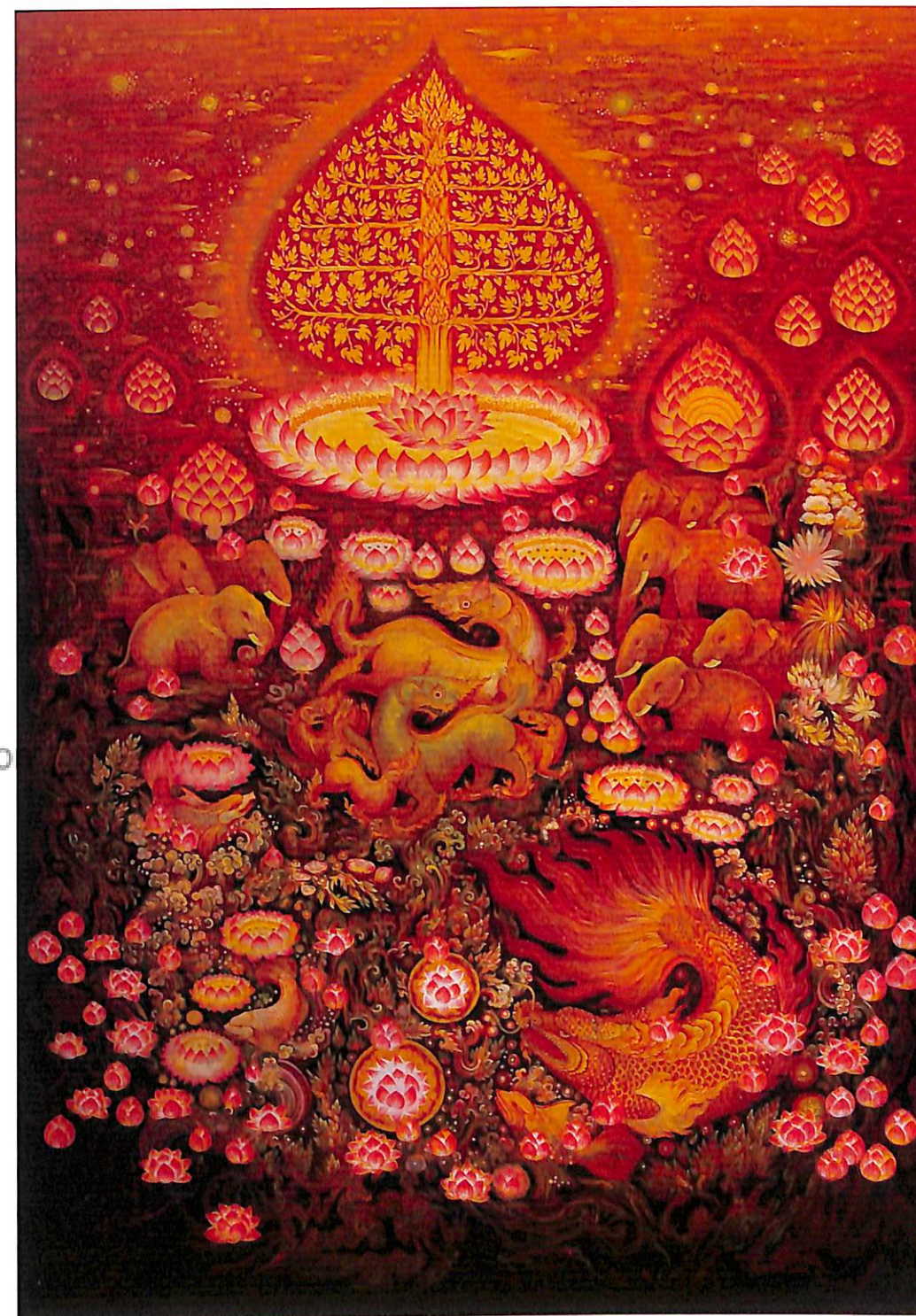
Rama IX Art Museum

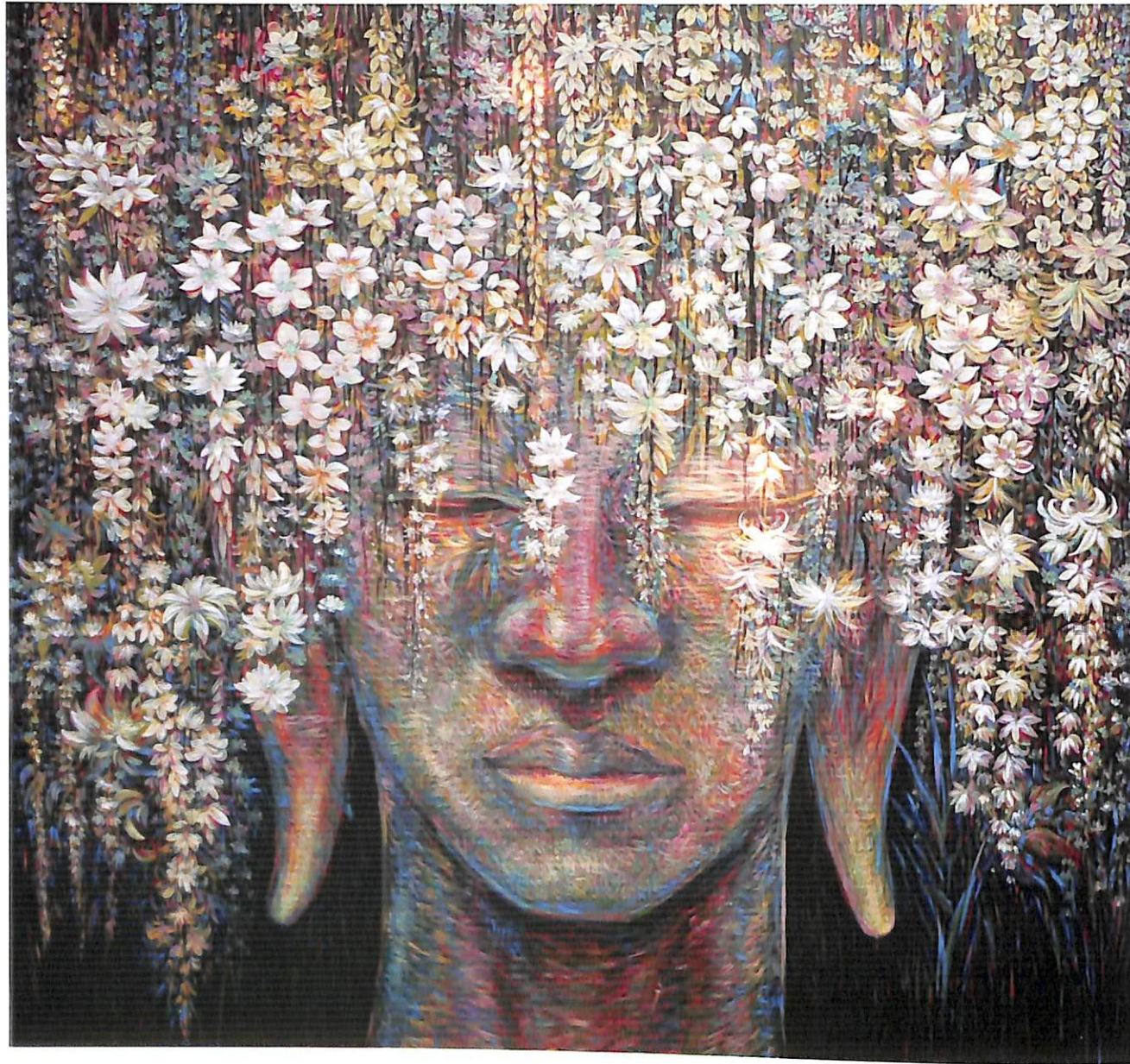
Under the greatest Majesty
(ใต้ร่มพระบารมี) 2551
Acrylic and gold leaf on canvas
Size 140x240 cm

Tibhumi (The three planes of existence)
(ไตรภูมิ) 2550
Acrylic and gold leaf on canvas
Size 150x200 cm

Under Bodhirukkhu (pipal tree)
(ใต้ร่มโพธิ์) 2549
Acrylic and gold leaf on canvas
Size 150x200 cm

Siddharatha
(สิทธัตถะ) 2552
Acrylic on canvas
Size : 190x190 cm.

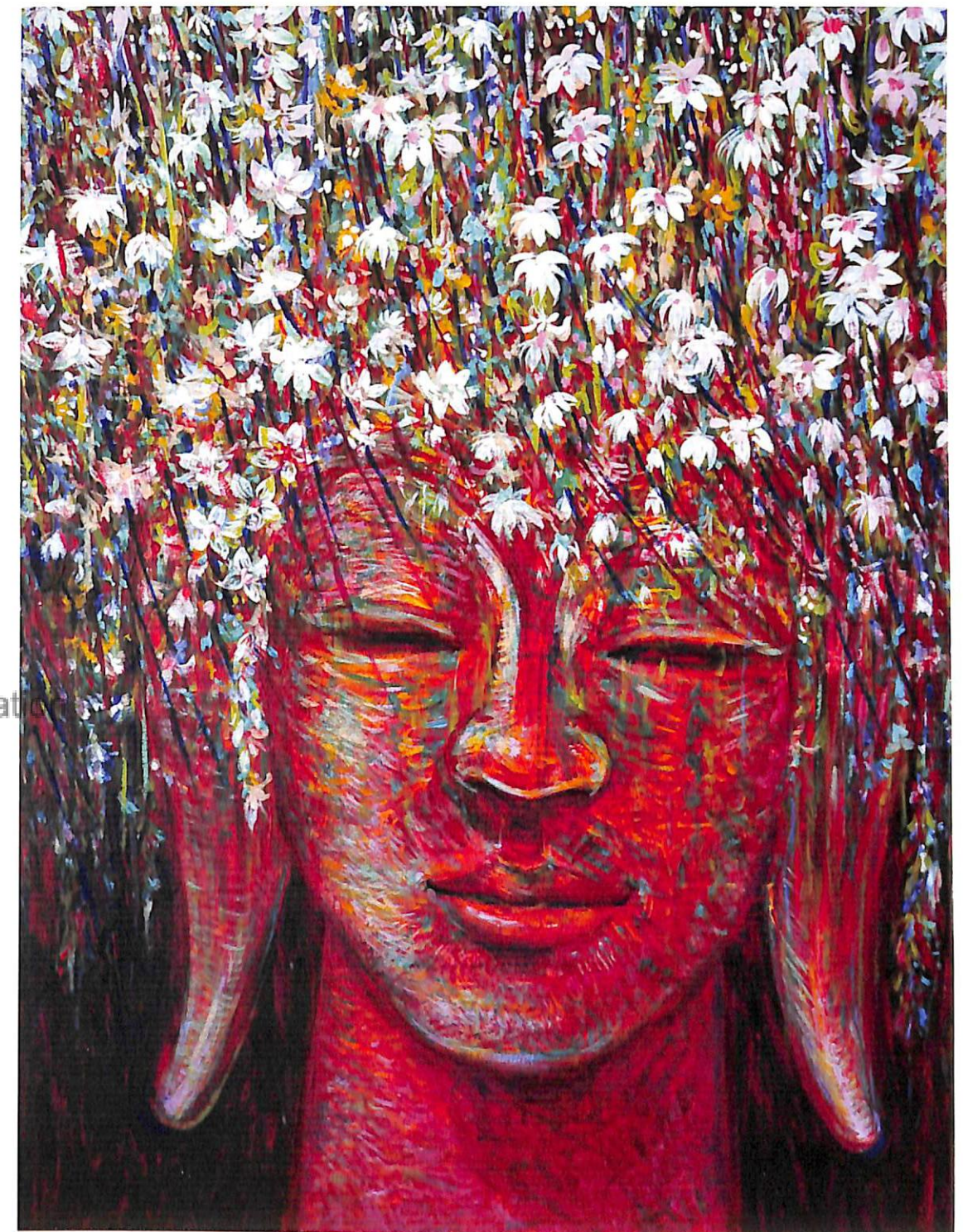
Art Museum Fo

The qrestest Man
(มหาปาริสุทธิ) 2552
Acrylic on canvas
Size : 190x190 cm.

Carik (Traveller)
(จาริกแสวงบุญ) 2552
Acrylic on canvas
Size 190x190 cm

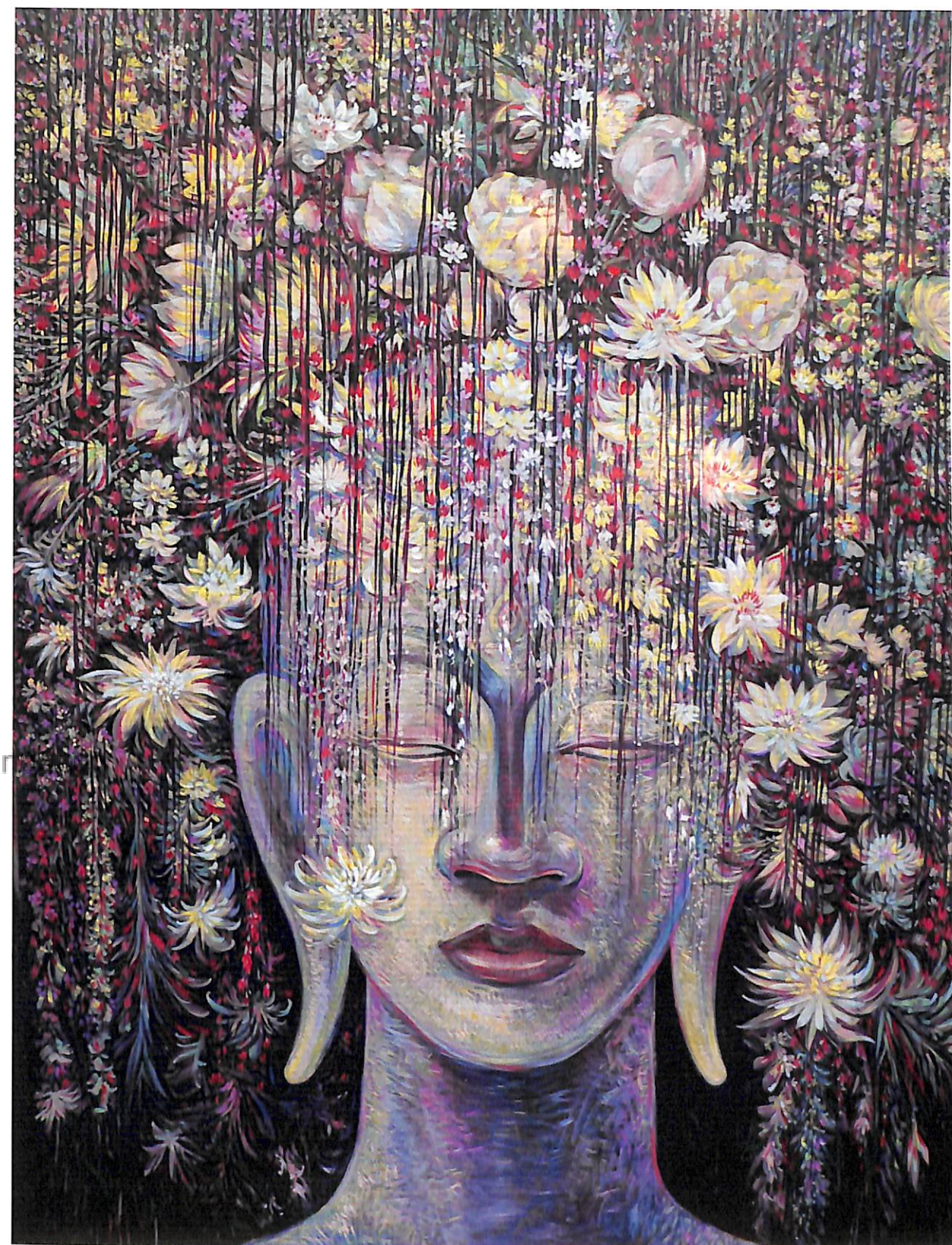

To be merry
(เมื่อก่อน) 2552
Acrylic on canvas
Size 70x90 cm

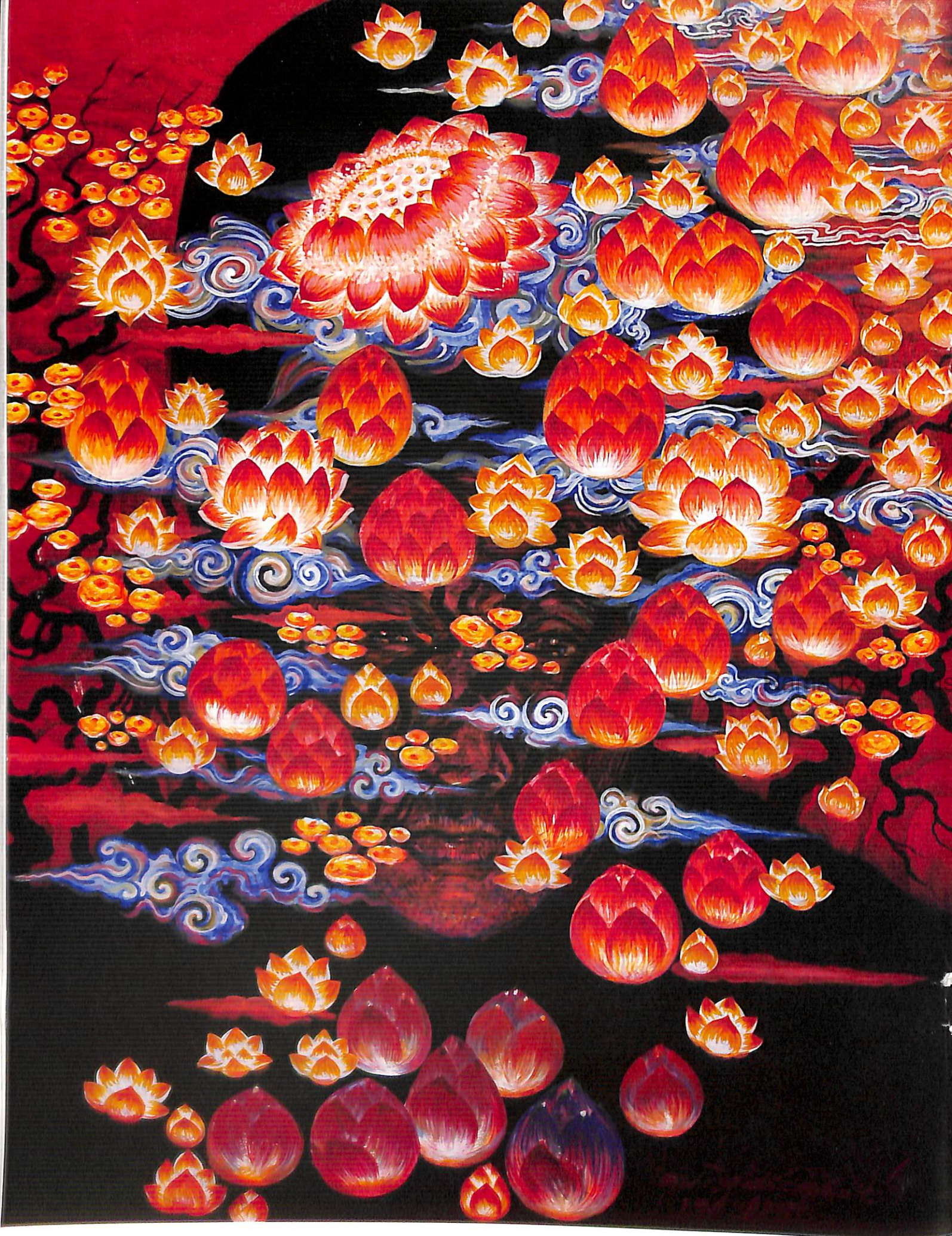

Samathabhavana (concentration development)
 สมถภาวนา (การทำสมาธิ) 2552
 Acrylic on canvas
 Size 140x170 cm

X Art Museum Four

Vipassana (the burden of contemplation)
 วิปัสสนาภาวนา (การเจริญปัญญา) 2552
 Acrylic on canvas
 Size 140x170 cm

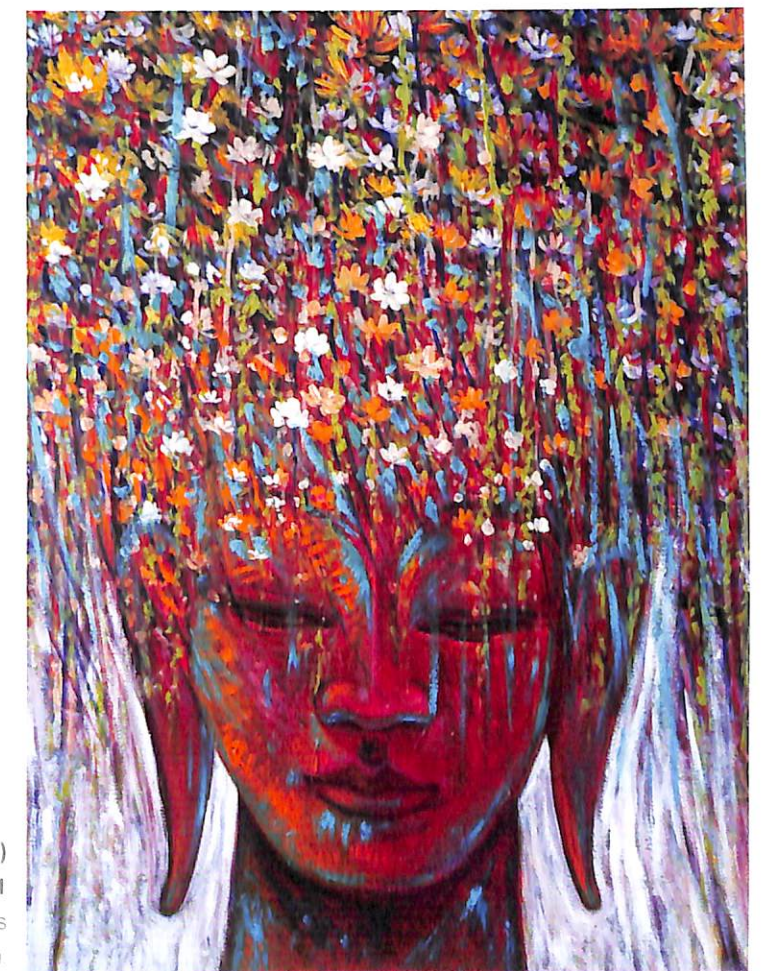

Thai man from Pathum (ชายไทยที่ปทุม) 2550 Acrylic on canvas Size 70x90 cm

Fulfil
(น้ำเพ็ญเพียร) 2551
Acrylic on canvas
Size : 50x70 cm.

useum Foundation

Samadhi (Concentration)
(สมาธิ) 2551
Acrylic on canvas
Size 60x80 cm